

LUONNOS

Hallituksen esitys eduskunnalle uuden tieliikennelain muuttamisesta

ESITYKSEN PÄÄASIALLINEN SISÄLTÖ

Uuteen tieliikennelakiin, joka tulee voimaan 1.6.2020, sisällytettäisiin eduskunnan lausuman johdosta kotihoidon pysäköintiä koskevat erityiset säännöt. Kotihoidon työntekijä saisi kunnan myöntämällä pysäköintitunnuksella pysäköidä liikennemerkillä osoitetusta rajoituksesta huolimatta maksulliselle pysäköintipaikalla maksua suorittamatta ja alueella, jossa pysäköinti on kielletty liikennemerkillä. Tunnuksella olisi myös mahdollista pysäköidä rajoitusta pidemmäksi ajaksi alueelle, jossa pysäköinnin enimmäisaikaa on rajoitettu. Pysäköintitunnus mahdollistaisi pysäköinnin pihakadulla muuallakin kuin merkityllä pysäköintipaikalla ja huoltoajo sallittu -lisäkilven vaikutusalueella olisi mahdollista ajaa ja pysäköidä pysäköintitunnuksella varustettua ajoneuvoa.

Pysäköintitunnus myönnettäisiin kotihoidon työntekijälle tai kotihoidon palveluja tarjoavalle yritykselle, yhdistykselle tai julkisyhteisölle kotipalvelun ja kotisairaanhoidon toteuttamista varten.

Laki on tarkoitettu tulemaan voimaan 1.6.2020.

Sisällys

PERUSTELUT

1. Asian tausta ja valmistelu	3
1.1. Tausta	3
1.2. Valmistelu	3
2. Nykytila ja sen arviointi	3
2.1 Kotihoito lainsäädännössä	3
2.2 Kotihoidon pysäköinti ja pysäköintiluvat eräissä Suomen kunnissa	4
2.3. Uusi tieliikennelaki	10
3. Muutostarpeet ja toteuttamisvaihtoehdot	11
3.1 Muutostarpeet	11
3.2 Toteuttamisvaihtoehdot	11
4. Tavoitteet	12
5. Ehdotukset ja niiden vaikutukset	12
5.1 Keskeiset ehdotukset	12
5.2 Pääasialliset vaikutukset	12
6. Lausuntopalaute	13
7. Säännöskohtaiset perustelut	13
8. Voimaantulo	15
9. Täytäntöönpano ja seuranta	15
10. Suhde muihin esityksiin	15
11. Suhde perustuslakiin ja säätämisyjärjestys	15
LAKIESTYS	16

1. Tieliikennelaki

PERUSTELUT

1. Asian tausta ja valmistelu

1.1. Tausta

Uutta tieliikennelakia (729/2018) esitetään muutettavaksi ja uudistettavaksi siten, että kotihoidon pysäköintiä helpotetaan yhdenvertaisesti Suomen kunnissa. Esityksen taustalla on eduskunnan vastauksessaan uudeksi tieliikennelaiksi esittämä lausuma siitä, että valtioneuvosto valmistelee yhteistyössä kuntien ja muiden toimijoiden kanssa yhtenäisen ratkaisun kotihoidon ja vastaavien kotiin tarjottavien palvelujen työntekijöiden pysäköinnin helpottamiseksi ja valmistelee viipymättä asiassa tarvittavat säännösmuutokset.

Eduskunnan lausuman perustana on eduskunnan liikenne- ja viestintävaliokunnan mietintö (16/2018 vp) hallituksen esityksestä uudeksi tieliikennelaiksi, jossa todetaan, että valiokunnan saaman selvityksen mukaan kotihoidon työntekijöillä ja vastaavilla työntekijäryhmillä on kaupungeissa merkittäviä ongelmia pysäköinnin kannalta. Kotiin tuotavien palvelujen määrä on myös lisääntymässä. Periaatteessa kuntien tehtävänä on järjestää pysäköintimahdollisuudet myös nämä ryhmät huomioon ottaen. Valiokunta näkee ongelman merkittävänä ja katsoo, että ongelmiin tulee löytää koko Suomen kattava yhtenäinen ratkaisu.

1.2. Valmistelu

Esitys on valmisteltu liikenne- ja viestintäministeriössä.

Esityksen valmistelua varten lähetettiin 26.8.2019 selvityspyyntö Espoon, Helsingin, Jyväskylän, Kuopion, Oulun, Porin, Rovaniemen, Tampereen, Turun, Tuusulan ja Vantaan kaupungeille kotihoidon pysäköintitilanteen selvittämiseksi. Määräaikaan mennessä saapui 10 selvitystä.

Esitysluonnos on ollut lausuttavana 22.10.-2.12.2019 välisenä aikana. Lausunto on pyydetty 67 taholta (www.lausuntopalvelu.fi) ja lausunto on saapunut x taholta.

Esitys on käsitelty kuntatalouden arviointineuvostossa x.x.2019.

2. Nykytila ja sen arviointi

2.1 Kotihoito lainsäädännössä

Kotihoidolla tarkoitetaan sosiaalihuoltolain (1301/2014) 20 §:n mukaan kotipalvelun ja terveydenhuoltolain (1326/2010) 25 §:ään sisältyvien kotisairaanhoidon tehtävien muodostamaa kokonaisuutta. Sosiaalihuoltolain 19 §:n mukaan kotipalvelulla tarkoitetaan asumiseen, hoitoon ja huolenpitoon, toimintakyvyn ylläpitoon, lasten hoitoon ja kasvatukseen, asiointiin sekä muihin jokapäiväiseen elämään kuuluvien tehtävien ja toimintojen suorittamista tai niissä avustamista. Kotipalvelua annetaan sairauden, synnytyksen, vamman tai muun vastaavanlaisen toimintakykyä alentavan syyn tai erityisen perhe- tai elämäntilanteen perusteella. Kotipalveluun sisältyvinä tukipalveluina annetaan ateria-, vaatehuolto- ja siivouspalveluja sekä sosiaalista kanssakäymistä edistäviä palveluja.

Terveystieteiden lain 25 § edellyttää, että kunnan on järjestettävä alueensa asukkaiden kotisairaanhoidon palvelu. Kotisairaanhoidon palvelu on hoito- ja palvelusuunnitelman mukaista tai tilapäistä potilaan asuinpaikassa, kotona tai siihen verrattavassa paikassa moniammatillisesti toteutettua terveyden ja sairaanhoidon palvelua.

Hallituksen esityksen sosiaalihuoltolaiksi (164/2014 vp) mukaan kotipalvelu tukee ja auttaa, kun asiakas tarvitsee sairautensa tai alentuneen toimintakyvyn vuoksi apua kotiin selviytyäkseen arkipäivän askareista ja henkilökohtaisista toiminnoista kuten hygienian hoitamisesta.

Kotipalvelun työntekijät ovat pääasiassa lähihoitajia, kodinhoitajia ja kotiavustajia. Kotipalvelun työntekijät seuraavat myös asiakkaan vointia ja neuvovat palveluihin liittyvissä asioissa asiakkaita ja omaisia. Monissa kunnissa palveluja saa myös iltaisin ja viikonloppuisin ja yöpartiot ovat yleisty-mässä.

Kotisairaanhoidon suorittaa asiakkaan kotona lääkärin määräämiä sairaanhoidollisia toimia, ottaa näytteitä, valvoo lääkitystä ja seuraa asiakkaan vointia. Varsin vaativaakin sairaanhoidon palvelua, esimerkiksi saattohoitoa, voidaan järjestää kotona. Myös omaisten tukeminen on osa kotisairaanhoidon työtä. Kotisairaanhoidon henkilöstö on koulutukseltaan pääasiassa sairaanhoitajia ja lähihoitajia.

2.2 Kotihoidon pysäköinnistä ja pysäköintiluvista eräissä Suomen kunnissa

(Täydentyä lausuntokierroksen jälkeen)

Kotihoidon tuotetaan sekä kuntien että yksityisten yritysten palveluna. Kotihoidon tekevien kunnan palveluksessa olevien työntekijöiden ja yritysten palveluksessa olevien työntekijöiden lukumäärä Suomessa ei ole tiedossa. Se tiedetään, että kotihoidon palveluiden tarve on lisääntymässä muun muassa sosiaali- ja terveydenhuollon palvelurakenteen muutoksen ja ikääntyvän väestön myötä. Esimerkiksi Tilastokeskuksen väestöennusteen (Tilastokeskus; https://www.stat.fi/til/vaenn/2012/vaenn_2012_2012-09-28_tie_001_fi.html) mukaan yli 65-vuotiaiden osuuden väestöstä arvioidaan nousevan nykyisestä 18 prosentista 26 prosenttiin vuoteen 2030 ja 28 prosenttiin vuoteen 2060 mennessä.

Helsingin kaupungin selvityksen mukaan sosiaali- ja terveystoimialan ja kaupunkiympäristön toimialan yhteistyönä on suunniteltu erilaisia toimenpiteitä kotikäyntejä tekevien henkilöiden pysäköintiongelmien helpottamiseksi. Vuoden 2019 aikana otetaan käyttöön kotihoidon henkilöstön reitityksen suunnitteluun tarkoitettu optimointiohjelma. Ohjelma suunnittelee asiakkaiden tarpeita vastaavan palvelun ja reitittää optimaalisesti työntekijän kulkemisen asiakkaan luokse. Reitityksen suunnittelussa voitaneen jatkossa ottaa paremmin huomioon kotikäyntikohteiden pysäköintimahdollisuudet.

Helsingissä kotihoidon tekee kotikäyntejä jalan, polkupyörällä, sähköpyörällä, julkisen liikenteen välineillä tai autolla, jolloin työntekijälle on myönnetty oman auton käyttöoikeus tai oikeus käyttää vuokrattua autoa. Kotihoidon henkilökunnan työaika menee pysäköintipaikan etsimiseen ja tästä syystä kotikäyntejä voidaan tehdä vähemmän. Helsingin keskustan alueella kotikäyntejä ei ole mahdollista tehdä autolla, koska pysäköintimahdollisuuksia ei ole. Ilta- ja yöaikaan tilanne on vielä hankalampi, koska käytännössä kaikki pysäköintipaikat ovat käytössä.

Monilla esikaupunkialueilla pysäköintijärjestelmä perustuu tonttikohtaiseen pysäköintipaikkavelvoitteeseen. Esikaupunkialueiden kadut kuuluvat usein pysäköintikieltoalueeseen, jossa aikarajoitettu vieras- tai asiakaspysäköinti on sallittu vain erikseen merkityillä paikoilla. Ongelmaan on yritetty löytää yksittäisratkaisuja. Kotihoito tai asiakkaiden omaiset neuvottelevat tapauskohtaisesti taloyhtiöiden kanssa pysäköinnin erityisluvista. Taloyhtiöt eivät ole laajasti sallineet kotihoidon autojen pysäköintiä, vaikka talon asukas tarvitsee kotihoidon palvelua.

Helsingin kaupungilla ei ole käytössä kotihoidon pysäköintitunnusta. Kaupunki myöntää yrityspysäköintitunnuksia, joita kotihoidon työntekijät hyödyntävät. Tunnus oikeuttaa pysäköimään alueen asukaspysäköintipaikoilla. Tunnus on mahdollista lunastaa kaikille alueille. Yrityksen tai julkisyhteisön yhtä toimipaikkaa kohden myönnetään enintään viisi tunnusta. Tunnukseen voidaan merkitä yhden auton rekisteritunnus.

Helsingin sosiaali- ja terveystoimialalla kotihoitoa tuotetaan ikäihmisille, pitkäaikaissairaille ja toipilaille sairaala-, kuntoutus- ja hoivapalvelujen kokonaisuudessa, jossa kotihoito on organisoitu kahdeksaan maantieteelliseen alueeseen. Lisäksi kotisairaanhoidon palvelua ikäihmisille antaa uusi kuntouttava arviointiyksikkö, jonka asiakkaat ovat sairaalasta kotiutuvia ja mahdollisesti kotihoidon tarpeessa olevia. Helsingissä lapsiperheiden kotipalvelua tuottaa perhe- ja sosiaalipalvelujen kokonaisuuteen kuuluva lapsiperheiden hyvinvointi- ja terveysyksikön neuvola sekä perhetyön yhteydessä toimiva lapsiperheiden kotipalvelun yksikkö. Helsingissä kotisairaala on osa Helsingin sairaalan toimintaa.

Helsingin sosiaali- ja terveystoimialan kotikäyntejä tekevän henkilöstön määrä 2019 on esitetty seuraavassa taulukossa:

<i>Hoitohenkilökunta yhteensä</i>	<i>Sairaanhoidajat, terapeutit ja lääkärit</i>	<i>Muut hoitajat</i>
Ikäihmisten ja toipilaiden kotihoito 1731	336	1395
Kuntouttava arviointiyksikkö 82	58	24
Kotisairaala 90	89	1
Lapsiperheiden kotipalvelu 78	0	78
Yhteensä 1981	483	1498

Ostopalveluissa työskentelevien henkilöresurssien määrää on vaikea arvioida. Määrän arviointi on vaikeaa myös siitä syystä, että alalla työskennellään paljon osa-aikaisesti.

Helsingin sosiaali- ja terveystoimen käytössä olevat 198 autoa on vuokrattu Helsingin kaupungin rakentamispalveluliikelaitokselta. Näistä 24 on kotisairaalan käytössä, 12 kuntouttavan arviointiyksikön käytössä ja 162 kotihoidon käytössä. Lapsiperheiden kotipalvelu ei käytä vuokrattuja autoja. Oman auton käyttöoikeus työtehtävissä on myönnetty 30 kotihoidossa työskentelevälle henkilölle. Kotisairaalassa tai lapsiperheiden kotipalvelussa ei ole oman auton käyttöoikeuksia.

Autojen lisäksi Helsingin kotihoidon käytössä on 55 sähköpyörää ja 40 sähköpyörän hankkimista suunnitellaan. Polkupyöriä on kotihoidon käytössä noin 300 kappaletta. Sähköpotkulautaa on tarkoitus kokeilla kotihoidossa syksyn 2019 aikana.

Tampereen kaupungin kotihoidossa on tällä hetkellä 936 työntekijää. Tampereella ei ole tiedossa yksityisen palvelutuotannon työntekijöiden määrää.

Tampereella on käytössä epävirallinen kotihoidon pysäköintitunnus, joka ei kuitenkaan oikeuta ilmaiseen tai liikennesääntöjen vastaiseen pysäköintiin. Tunnukseen on merkitty juokseva numerointi ja niistä pidetään kirjaa. Tunnuksessa on puhelinnumero mahdollisia yhteydenottoa varten. Tunnuksia on käytössä noin 400 mukaan lukien kotihoidon kenttätyöntekijät, yöpartio, rerurssipooli sekä muutama kotihoidon lääkäri ja erityistyöntekijä päihde- ja mielenterveystiimistä.

Tampereella on käytössä myös useita muita pysäköintilupia:

- asukaspysäköintilupa
- vieraspysäköintilupa (kokeilu alueilla F, G, J ja K)
- yrityspysäköintilupa
- yrityspysäköintilupa Z
- työmatkapsäköintilupa (kokeilu alueilla F, G, J ja K)
- yhteiskäyttöautojen pysäköintilupa.

Pysäköintiluvan lunastaneen ajoneuvon kuljettajalla on oikeus poiketa liikennemerkillä osoitetusta pysäköintikiellosta, -rajoituksesta tai maksusta, mikäli lisäkilvellä näin on osoitettu. Luvan lunastaminen ei takaa pysäköintipaikkaa, vaan sallii ainoastaan poikkeamisen pysäköintikielloista. Lupa ei ole voimassa kuin merkityillä paikoilla

Tampereella kotihoitoa tarjoava yritys voi lunastaa yrityspysäköintiluvan. Lupa voidaan myöntää yrityksen toimintaan liittyvässä käytössä olevalle henkilö- tai pakettiautolle, mopoautolle tai enintään 3 500 kilon painoiselle erikoisautolle tai moottoripyörälle. Jos ajoneuvo ei ole tosiasiallisessa liikennekäytössä, lupa ei ole voimassa. Lupaa ei myönnetä pelkkiin työmatkoihin. Yrityksillä on mahdollisuus lunastaa enintään kymmenen lupaa vuodessa ja yhteen lupaan saa liittää kerrallaan enintään kolme rekisteritunnusta. Pysäköintiluvalla on oikeus pysäköidä vain yksi ajoneuvo kerrallaan. Luvan voi lunastaa 12 kuukaudeksi kerrallaan.

Tampereella pysäköintilupaa hakevan yrityksen tai työntekijän tulee rekisteröityä *eParking*-järjestelmään. Yrityslupaa hakevan tulee käyttää rekisteröitymiseen työpaikan sähköpostiosoitetta. Rekisteröityminen *eParking*-järjestelmään ja sen käyttö on asiakkaalle ilmaista. Yritysten ja työntekijöiden rekisteröinnin yhteydessä tarkistetaan lupaehtojen täyttyminen, joten käsittely voi kestää 1 - 5 arkipäivää. Rekisteröitymisen jälkeen pysäköintilupaa haetaan *eParking*-järjestelmässä. Pysäköintilupa on voimassa heti, kun maksu on suoritettu.

Luvat myönnetään ja valvotaan sähköisellä sovelluksella. Ajoneuvossa ei tarvita lupatunnistetta esimerkiksi tarraa tai lappua. Palveluun voi rekisteröityä ja pysäköintiluvan voi ostaa myös palvelupiste Frenckellin kaupunkiympäristön asiakaspalvelupisteestä.

Pysäköintiluvalla on oikeus pysäköidä vain yksi ajoneuvo kerrallaan. Pysäköitävän ajoneuvon rekisteritunnus tulee olla aktivoituna *eParking*-järjestelmässä.

Mikäli pysäköintilupa on lisätty useampia rekisteritunnuksia, aktivointi tulee tehdä sen ajoneuvon rekisteritunnuksesta, joka pysäköidään. Aktivoinnin voi tehdä *eParking*-järjestelmässä tai iPhone:n App Storesta ladattavalla sovelluksella tai Android-älypuhelimien Google Play:sta ladattavalla sovelluksella.

Pysäköintilupaan liittyvien tietojen muuttuessa on luvan haltijan päivitettävä välittömästi uudet tiedot verkossa tai Frenckellin kaupunkiympäristön asiakaspalvelupisteessä.

Pysäköintiluvan voimassaolo ja oikeus sen käyttämiseen päättyvät välittömästi, kun jokin luvan saantiedellytyksistä ei täyty.

Turun kaupungin kotihoidossa työskentelee tällä hetkellä 662 työntekijää. Kaupungilla ei ole ulkoistettua kotihoitoa, mutta palveluseteliasiakkaita on noin 300. Palvelut näille asiakkaille järjestyvät eri palvelusetelituottajien toimesta. Karkea arvio yksityisten tuottajien henkilöstömäärästä on noin 100 työntekijää.

Turussa on käytössä sekä asukas- että yrityspysäköintijärjestelmä eikä se myönnä erikseen lupia kotihoidon pysäköintiin. Kotihoidon palveluja tuottavalle yritykselle pysäköintiluvan saamisen ehtoina ovat seuraavat:

- yrityksen toimipiste sijaitsee kyseisellä alueella ja tästä on esittää kiinteistönomistajan alle yhden kuukauden vanha todistus
- ajoneuvo on ajoneuvorekisterin mukaan yrityksen tai tämän työntekijän omistuksessa tai hallinnassa
- jos auto on työntekijän, tulee esittää todistus työsuhteesta ja siitä, että yritys maksaa korvausta auton käytöstä

Toimipisteelle myönnetään maksimissaan kolme lupaa ja yhdelle luvalla myönnetään maksimissaan kolme lupaa.

Lupa voidaan merkitä kolmen ajoneuvon rekisteritunnus, mutta sitä voi käyttää niistä vain yhdessä kerrallaan. Lupa asetetaan selvästi näkyville tuulilasin sisäpuolelle. Yrityspysäköintiin osoitetut pysäköintipaikat on merkitty erikseen lisäkilvin; kaikki kadunvarsipaikat eivät ole asukas- ja yrityspysäköintiä varten.

Oulun kaupunki ei myönnä maksuttomia pysäköintilupia katualueelle. Kaupungilla on käytössä asukaspysäköintitunnus. Tunnuksella voi pysäköidä tietyillä paikoilla ilman maksua tai aikarajoitusta. Asukaspysäköintitunnuksia on käytössä vuosittain alle 50 kappaletta. Julkisessa käytössä olevien yhteiskäyttöautojen on mahdollista saada yrityspysäköintitunnus. Tunnus oikeuttaa pysäköimään kaupungin hallinnoimilla pysäköintipaikoilla ilman maksua. Pysäköintitunnus ei kuitenkaan takaa vapaata pysäköintipaikkaa.

Tiettyjen paikkojen merkitseminen jonkin yksittäisen ryhmän käyttöön ei ole kestävä ratkaisu eikä tue kaupungin tavoitetta tehostaa pysäköintipaikkojen käyttöastetta. Keskustassa tulisi myös kotihoidossa suosia kestäviä kulkumuotoja, erityisesti pyöräilyä.

Kotihoidon ensisijaisen pysäköintipaikan tulisi sijaita tontilla. Pysäköinnissä tulee hyödyntää tontteilla olevia vieraspaikkoja. Vieraspaikkojen pelisäännöistä vastaavat tontilla tai kortteleissa toimivat kiinteistöt. Oulun kaupungin hyvinvointipalvelut on tehnyt sopimuksia eri taloyhtiöiden isän-

nöitsijöiden kanssa. Sopimuksilla on myönnetty pysäköintilupia muun muassa taloyhtiöiden pihalle. Keskustassa pysäköinnissä tulisi hyödyntää julkisia pysäköintipaikkoja ja –laitoksia. Maksullisilla paikoilla pysäköinnin voi hoitaa käytössä olevilla mobiilimaksusovelluksilla.

Oulun kaupungin oman kotihoidon palkallinen työpanos on keskimäärin noin 400 henkilöä kuukaudessa. Yksityisiä kotihoidon tuottajia on Oulussa noin 30 (ostopalvelut ja palveluseteli). Kotihoidon tunneista yksityiset palveluntuottajat tuottivat vuonna 2018 yhteensä 46 prosenttia. Yksityisten palveluntuottajien henkilöstömäärä ei ole Oulun kaupungin tiedossa.

Oulun kaupungin omassa kotihoidossa on käytössä 18 leasingautoa. Lisäksi käytössä on työntekijöiden omia autoja, polkupyöriä sekä työnantajan hankkimia yhteiskäytössä olevia polkupyöriä sekä sähköpyöriä.

Porin kaupungin perusturvan yhteistoiminta-alueeseen kuuluu Porin kaupunki, Merikarvian kunta ja Ulvilan kaupunki. Alueella on kotiin toimitettavien palveluiden käytössä niin sanottu vyöhykeparkkilappuja eli kaupungin maksullinen pysäköintilupa. Lupa myönnetään kotihoidon työntekijöille työtehtävien edellyttämällä tavalla Porin kaupungin keskustan alueella. Palveluliikelaitoksen osalta lupa on autokohtainen. Kotihoitoyrityksille myydään maksullisia pysäköintilupia. Kuukausilupia hallinnoidaan omasta pysäköintilupajärjestelmästä, josta ei aiheudu kaupungille kustannuksia.

Porin kaupungin palveluksessa on 350 kotihoidon työntekijää. Maksuttomia pysäköintilupia myönnettiin vuonna 2018 yhteensä 186 kappaletta 1108 lupakuukaudelle.

Tuusulassa ei ole käytössä mitään sovittua ja toistettua menettelytapaa kotihoidon pysäköinnin osalta. Kunnan katutilan käytön osalta on tapauskohtaisesti mahdollisuus selvittää, onko esimerkiksi kadunvarsipysäköintipaikkoja järjestettävissä yleensä tai aikarajoitettuna ongelmalliseksi todetussa osoitteessa tai sen lähellä. Kotihoidon yksiköt ovat suoraan pyrkineet neuvottelemaan pysäköinnin helpottamisesta kiinteistöjen kanssa. Tämä toimintatapa ei kutienkaan ole kattavasti ratkaisut ilmenneitä ongelmia.

Kunnan toimesta ei ole myönnetty pysäköintilupia kunnan kotihoidon työntekijöille tai yksityisille kotihoitoyrityksille. Tuusulassa ei ole käytössä mitään pysäköintilupajärjestelmää. Tuusulan kunnan kotihoito ei ole selvittänyt mahdollisuutta saada pysäköintilupia, joilla voisi pysäköidä kiinteistöillä, joissa pysäköinninvalvonta on annettu yksityisen valvontayrityksen tehtäväksi.

Tuusulan kunnalla on 51 kotihoidon työntekijää, joilla on käytössään 21 leasing-henkilöautoa ja yksi polkupyörä.

Espoön kaupungilla ei ole käytössään pysäköintilupajärjestelmää eikä kotihoidon pysäköintiin myönnetä lupia. Terveysasemien pysäköintialueilla on kuitenkin varattu muutamia pysäköintipaikkoja kotihoidon pysäköintiä varten.

Espoossa on noin 450 työntekijää kotihoidon palveluksessa. Näistä noin 400 on kunnan työntekijöitä. Asiakasreiteillä on päivittäin 220-280 työntekijää.

Kunnan kotihoidon käytössä on 183 autoa. Ostopalveluiden työntekijät liikkuvat yritysten autoilla.

Rovaniemen kaupungin lähtökohtana pysäköinnin järjestämisessä on se, että kiinteistöt ovat ensisijaisesti vastuussa kiinteistön toimintojen aiheuttamien pysäköintitarpeiden hoitamisesta. Asunto-

osakeyhtiöissä on usein vapaata pysäköintitilaa pihoilla, mutta ne on varattu asukkaiden henkilökohtaiseen käyttöön.

Kaupunki tarjoaa yleisillä alueilla mahdollisuuksien mukaan tilaa asiointi-, vierailu- ja asukas-pysäköintiin. Kaupungin pysäköintipaikat ovat pääsääntöisesti kadunvarsipaikkoja. Ydinkeskustassa pysäköinti on maksullista ja sen ulkopuolella on jonkin verran aikarajoitettua kiekkopysäköintiä 2 - 4 tunnin pysäköintiajalla. Asuntoalueiden tonttikaduilla kadunvarsipysäköinti on pääsääntöisesti sallittua. Sitä rajoitetaan tarvittaessa kunnossapidon, huoltoliikenteen ja pelastustoimen tarpeiden turvaamiseksi. Asukaspysäköintitunnuksia ei ole käytössä.

Työtehtäviin liittyviin pysäköinteihin Rovaniemellä on tarjolla kuukausimaksullinen yritys-pysäköintitunnus, joka mahdollistaa 2 tunnin pysäköinnin pysäköintikielkkoa käyttäen maksullisilla paikoilla. Tunnus on myös kotihoidon käytössä. Joustavampi mobiilimaksaminen on syrjäyttämässä yrityspysäköintitunnuksen. Myös kotipalvelu ja muut kaupungin omat toiminnot on ohjattu käyttämään mobiilimaksamista tai yrityspysäköintitunnusta. Henkilöstöllä on käytössään työpuheliin asennettu *easypark*-toiminto, jonka avulla pysäköinnin voi maksaa mobiilisti. Toiminnon käyttöönotto on helpottanut pysäköintiä.

Rovaniemen kaupungin tekniset palvelut ja pysäköinninvalvonta pitävät tarpeettomana ja valvonnan kannalta erittäin hankalana yleisesti säädettyjä pysäköintioikeuksia erityisryhmille. Nykyisin poikkeuksia on vain pysäköinti vammaisten pysäköintiluvalla ja eräiden valvovien viranomaisten oikeudet virkatehtävien hoitamiseksi. Vammaisten pysäköintilupa kohdistuu merkittäviä määriä väärinkäytöksiä ja niiden todentaminen ja niihin puuttuminen on ongelmallista.

Kotihoidon piirissä toimii lukumääräisesti suuri joukko eri ammattiryhmien edustajia ja kunnan omien työntekijöiden lisäksi erilaisia kotipalveluita tuotetaan enenevässä määrin yritysten ja ammatinharjoittajien toimesta. Pysäköinninvalvonta pitää asianmukaisen käytön valvontaa erittäin vaikeana toteuttaa. Valvonnan mahdollistamiseksi tulisi luvan sisältää tiedot sekä henkilöstä että ajoneuvosta. Tästä huolimatta valvonta luvan käyttämisestä vain työtehtävissä on käytännössä mahdollista.

Pysäköinninvalvonnalla on saatu poistettua omatoimisten "huoltoajo"-kylttien käyttöä. Katualueella tehtävä työ vaatii aina kaupungin luvan ja siinä edellytetään työalueen rajaamista. Yleinen salliminen jollekin työntekijäryhmälle johtaakin helposti pyrkimykseen laajentaa kohderyhmän tulkintaa.

Rovaniemen kunnan palveluksessa on noin 260 kotihoidon työntekijää. Heidän käytössään on 14 autoa. Sen lisäksi yksityisillä palvelutuottajilla on noin 100 työntekijää.

Jyväskylän kaupunki toteaa selvityksessään, että keinoja kotihoidon pysäköintiongelmien ratkaisemiseksi on vähän. Kaupunki korostaa järkevää liikkumista ja siksi työntekijöiden käytössä on muun muassa sähköpyöriä. Haasteellisilla keskustan alueilla kävellään paljon. Jyväskylässä ei ole pysäköintilupajärjestelmää käytössä.

Jyväskylän kaupungilla on lokakuusta 2014 alkaen ollut voimassa työnantajan ja henkilöstöjärjestöjen solmima paikallinen sopimus pysäköintipaikkojen maksujen korvaamisesta virkamatkooilla. Pysäköintimaksujen korvaamiseen on etukäteen oltava esimiehen lupa. Kotihoidon asiakaspalvelutehtävät ovat tämän sopimuksen piirissä. Kotihoidon työntekijällä on oikeus hakea pysäköintimaksusta korvausta matkalaskulla lisäämällä laskuun parkkilippu tai muu maksukuitti.

Jyväskylässä on noin 400 kotihoidon työntekijää, joista noin 300 on kunnan ja noin 100 yritysten palveluksessa. Kunnan työntekijät liikkuvat 40 autolla ja sähköpyörillä.

Vantaalla on otettu käyttöön yhteiskäyttöautojen pysäköintitunnus, jonka voi saada myös kaupungin virka-ajossa oleva ajoneuvo. Tunnuksella varustettu auto voi pysäköidä erillisellä lisäkilvellä merkityille paikoille ilman pysäköintimaksua tai liikennemerkkin velvoittamaa aikarajoitusta, kuitenkin enintään 48 tunniksi. Paikkoja on tällä hetkellä Vantaan aluekeskuksissa maksullisilla pysäköintialueilla.

Vantaalla on myös käytössä asemakaavojen asuinpysäköinnin mitoitusohje, joka velvoittaa uusissa kerrostalojen asemakaavoissa toteuttamaan asuintonteille asukas-pysäköinnin lisäksi lyhytaikaista huoltopysäköintiä ja kotipalvelujen pysäköintiä varten porraskäytävän läheisyyteen vähintään yhden autopaikan 5000 kerrosneliötä kohden.

Vantaan kotihoidolla ei ole erityisiä oikeuksia katualueen pysäköinnissä. Pysäköintimahdollisuudet ovat siis samat kuin muillakin pysäköijillä. Joillakin yksityisalueilla on erikseen kotihoidolle varattuja pysäköintipaikkoja. Laillista pysäköintipaikkaa joutuu usein etsimään, eikä se välttämättä löydy aivan kohteen vierestä.

Vantaa myöntää ajoneuvoille pysäköintilupia pysäköintiin yhteiskäyttöautoille tarkoitetuille paikoille. Kotihoidon työntekijöillä ei ole erillisiä pysäköintilupia. Lupa myönnetään hakemuksesta kaupungin virka-ajossa olevalle yhteiskäyttöiselle ajoneuvolle ja se oikeuttaa pysäköimään vain tiettyille paikoille maksullisilla alueilla. Nämä paikat eivät ratkaise kotihoidon tarpeita, koska paikat ovat harvoin lähellä asiakkaita.

Vantaan kaupungilla on noin 230 kotihoidon työntekijää. Ostopalveluna kotihoitoa tuottavien työntekijöiden määrä on arviolta 20-30. Kunnan kilpailuttamia ostopalveluyrityksiä on 10. Kunnan työntekijöiden käytössä on 62 autoa. Sen lisäksi työntekijät käyttävät omia autojaan ja polkupyöriä.

2.3. Uusi tieliikennelaki

Ajoneuvojen pysäköinnistä ja pysäyttämisestä säädetään pääosin uuden tieliikennelain 36 – 40 §:ssä. Lain 39 §:ssä säädetään liikkumisesteisen pysäköintitunnuksesta, joka mahdollistaa pysäköinnin liikennemerkillä osoitetusta kiellostä tai rajoituksesta huolimatta maksulliselle pysäköintipaikalle maksua suorittamatta ja alueelle, jossa pysäköinti on kielletty liikennemerkillä C38 ja C39. Sen lisäksi pysäköintitunnuksella saa pysäköidä rajoitusta pidemmäksi ajaksi alueelle, jossa pysäköinnin enimmäisaikaa on rajoitettu. Näiden lisäksi liikkumisesteisen pysäköintitunnus oikeuttaa pysäköimään pihakadulla ja pyöräkadulla muualla kuin merkityllä pysäköintipaikalla, ja ajamaan ja pysäköimään lisäkilven Huoltoajo sallittu –vaikutusalueella pysäköintikiellosta huolimatta. Liikkumisesteisen pysäköintitunnus oikeuttaa pysäköimään edellä mainituilla tavoilla kaikkialla Suomessa ja se on tunnustettu myös kansainvälisesti.

Mahdollisuudesta poiketa tienkäyttäjänä muun muassa pysäköinti- ja pysäyttämissäännöistä säädetään lain 184 §:ssä. Esimerkiksi poliisi ja kunnallinen pysäköinninvalvoja voi poiketa pysäköintisäännöistä erityistä varovaisuutta noudattaen virkatehtävässään.

Uusi tieliikennelaki tulee voimaan 1.6.2020. Se kokoaa yhteen liikenteessä käyttäytymistä koskevat säännökset, kuten liikenteen yleiset periaatteet, liikennesäännöt ja ajoneuvojen käyttämistä tiellä

koskevat säännöt. Laissa säädetään myös liikenteenohjauksesta ja liikenteenohjauksessa käytettävistä laitteista ja merkeistä sekä lain rikkomisesta määrättävästä liikennevirhemaksusta. Laki sisältää säädöslaitteen johon on koottu liikenteenohjauslaitteet kuvineen ja selityksineen sekä luetteloitu ajoneuvojen käyttösääntöjen päämittoja.

Uudella tieliikennelailla säädetään useista sellaisista tieliikenteessä käyttäytymisen elementeistä, joista aiemmin on säädetty asetustasolla. Tällaisia uusia lain tasolla säädettäviä asioita ovat muun muassa moottorikäyttöisten ajoneuvojen suurimmat sallitut ajoneuvokohtaiset nopeudet, liikenne-merkit ja muut liikenteen ohjauslaitteet, ajoneuvolle ja ajoneuvoyhdistelmälle tiellä yleisesti sallitut mitat ja massat sekä ajoneuvon kuormaaminen, kuorman varmistaminen sekä hinaaminen. Kokoaamalla nämä säännökset yhteen selkeytetään sääntelyä tienkäyttäjien kannalta.

3. Muutostarpeet ja toteuttamisvaihtoehdot

3.1 Muutostarpeet

Eduskunta on edellyttänyt valtioneuvostoa valmistelemaan yhteistyössä kuntien ja muiden toimijoiden kanssa yhtenäisen ratkaisun kotihoidon ja vastaavien kotiin tarjottavien palvelujen työntekijöiden pysäköinnin helpottamiseksi.

Kotihoidon työntekijöiden pysäköintimahdollisuuksien yhdenvertainen parantaminen edellyttää uuden tieliikennelain muuttamista ja uudistamista niin, että kotihoidon työntekijöille mahdollistetaan mahdollisuus poiketa pysäköinnin rajoituksista kaikkialla Manner-Suomen alueella. Pysäköintimahdollisuuksia on lainsäädännössä mahdollista parantaa pääosin samalla tavalla kuin liikkumisesteisellä henkilöllä, kuitenkin sillä alueellisella erotuksella, että kotihoidon pysäköinti mahdollistuisi vain luvan myöntävän kunnan alueella. Kotihoidon työntekijälle olisi tarpeen myöntää pysäköintitunnus, jolla mahdollistettaisiin työtehtävissä muun muassa aikarajoittamaton ja maksuton pysäköinti kunnan katuverkolla.

Kotihoidon pysäköintitunnus ei oikeuttaisi pysäköimään yksityistiellä, maantiellä eikä maastossa esimerkiksi asuinkiinteistön piha-alueella. Viime mainitulla alueella pysäköinnistä säädetään maastoliikennelaissa (1710/1995), joka edellyttää maanomistajan tai –haltijan lupaa moottorikäyttöisen ajoneuvon pysäköintiin. Maanomistaja tai –haltija voi myöntää alueelleen kotihoidolle pysäköintiluvan.

Pysäköintitunnuksella ei saisi pysäköidä siten, että se vaarantaa muuta liikennettä tai kohtuuttomasti haittaa muuta liikennettä.

3.2 Toteuttamisvaihtoehdot

Valmistelussa on arvioitu kotihoidon pysäköintitunnuksella pysäköinnin rajoittamista esimerkiksi yhdeksi tunniksi kerrallaan. Tämä tarkoittaisi myös mahdollisuutta poiketa pysäköintipaikalle asetusta tuntia lyhyemmästä aikarajoituksesta. Kuten esityksessä on edellä todettu, kotihoito on monen laatuista sosiaali- ja terveydenhuollon palvelua ja siksi asianmukaisen aikarajoituksen määrittäminen kotihoidon erilaisten työtehtävien suorittamista varten on hankalaa. Tästä syystä ei esitä aikarajoitusta.

Lainsäädännön uudistaminen ei sulje pois mahdollisuutta kotihoidon työntekijöiden pysäköinnin parantamiseen esimerkiksi varaamalla pysäköintitilaa liikennemerkkein kotihoidon kannalta kriittisten kohteiden läheisyyteen. Uusissa kohteissa kunta voi vaikuttaa kaavoituksen ja pysäköintinormien kautta uusien kohteiden pysäköinnin toteutukseen. Erilaisia digitaalisia pysäköintipalveluja on tarpeellista hyödyntää jatkossakin tehokkaan pysäköinnin mahdollistamiseksi. Myös muiden ajoneuvojen kuin auton hyödyntämisestä kotihoitotyössä on hyviä kokemuksia: Polkupyörä on jo nyt tärkeä ja ekologinen kotihoidon kulkuväline ruutukaava-alueilla. Sähköpyöräkokeiluista on lisäksi saatu hyviä kokemuksia ja jopa sähköpotkulautojen kokeilua suunnitellaan.

4. Tavoitteet

Esityksen tavoitteena on parantaa kotihoidon työntekijöiden pysäköintimahdollisuuksia Manner-Suomen alueella. Tämä on tärkeää siksi, koska kotihoidon työntekijöillä ja vastaavilla työntekijäryhmillä on osoitettu olevan kaupungeissa merkittäviä ongelmia autojen pysäköinnissä.

5. Ehdotukset ja niiden vaikutukset

5.1. Keskeiset ehdotukset

Uuteen tieliikennelakiin esitetään lisättäväksi 39 a §, jossa säädettäisiin kotihoidon pysäköintitunnuksesta. Pykälässä viitattaisiin 39 §:ään, jossa säädetään liikkumisesteisen pysäköintitunnuksesta, sekä niistä ehdoista, joilla pysäköinti voi tapahtua liikennesäännön tai liikenteenohjauslaitteen vastaisesti. Tunnuksella saisi pysäköidä vain kotihoidon työntehtävän suorittamista varten. Kunta myöntäisi tunnuksen kotihoidon työntekijälle tai kotihoidon palveluja tuottavalla yritykselle työtehtävien suorittamista varten. Menettelystä säädettäisiin uudessa 190 a §:ssä.

Uuden tieliikennelain 43 §:ää muutettaisiin niin, että kotihoidon pysäköintitunnuksella olisi mahdollista pysäköidä pihakadulla muuallakin kuin merkityllä pysäköintipaikalla.

Lain liitettä 3.8 muutettaisiin liikennemerkkin H25 (Huoltoajo sallittu) osalta. Liikennemerkillä osoittamasta kiellosta huolimatta lisäkilven vaikutusalueella olisi mahdollista ajaa ja pysäköidä kotihoidon pysäköintitunnuksella varustettua ajoneuvoa.

5.2. Pääasialliset vaikutukset

(Vaikutusten arviointi täydentyy lausuntokierroksen jälkeen)

Esitettävä lainsäädäntö parantaisi merkittävästi kotihoidon pysäköintimahdollisuuksia kuntien kauduilla, jossa suurin tarve kotihoidon pysäköinnin kehittämiseksi on olemassa. Se vaikuttaisi erityisesti kuntien omien kotihoidon työntekijöiden pysäköintimahdollisuuksia, koska kotihoidon työntekijöistä suurin osa on heitä. Lainsäädäntö takaisi sen, että kotihoidon pysäköinti tapahtuisi samojen peruseränteiden mukaan kaikissa Manner-Suomen kunnissa.

Lainsäädäntö ei kuitenkaan mahdollistaisi pysäköintiä yksityisten kiinteistöjen, esimerkiksi asunto-osakeyhtiöiden piha-alueilla. Siksi asianosaisten tulisi edelleen sopia pysäköinnistä kiinteistöjen omistajien ja haltijoiden kanssa. Yksityisten kiinteistöjen ja taloyhtiöiden kannustaminen lyhytaikaisen pysäköintipaikkojen ja vieraspysäköinnin järjestämiseen on kotihoidon onnistumisen kan-

nalta tärkeää. Myöskään liikkumisteisen pysäköintitunnus ei oikeuta poikkeamaan pysäköintisäännöistä näillä alueilla. Tämä on siksi, että maa-alueen omistaja tai haltija yksinomaan päättää maa-alueensa käytöstä mukaan lukien moottorikäyttöisten ajoneuvojen pysäköinnistä.

Kotihoidon pysäköintitunnuksen myöntäminen on uusi tehtävä monelle kunnalle. Jos kunnassa ei ole olemassa olevaa pysäköintitunnus- tai lupajärjestelmää, tunnuksen myöntäminen aiheuttaisi kunnalle kuluja. Näitä kuluja olisi mahdollista kattaa lupamaksuilla. Lupajärjestelmä edellyttäisi joissakin kunnissa sekä tieto- että valvontajärjestelmien uudistamista.

Kotihoidon pysäköintitunnusten määrää ei ole mahdollista ennakoita arvioida, koska yksityisten palvelutuottajien työntekijöiden määrää ei ole kuntien tiedossa. Kuntien kotihoidon työntekijöiden määrä on ylimalkaisen arvion mukaan 15 000 – 20 000 henkilöä. Kuntien palveluksessa oleville työntekijöille myönnettävien pysäköintitunnusten maksimimäärä voisi olla tällä tasolla. Todetakaan, että liikuntaesteisten pysäköintitunnuksia myönnettiin vuonna 2016 yli 13 000 kappaletta (HE 180/2017 vp s. 284).

Kotihoidon työntekijöiden pysäköinnin muuttuminen joissakin kunnissa maksuttomaksi tarkoittaisi, että pysäköintimaksutulo näissä kunnissa vähenee. Rahamäärästä ei ole mahdollista esittää arvioita, mutta määrää voidaan pitää vain vähän kuntatalouteen vaikuttavana.

Kotihoidon uudella pysäköintimallilla olisi vaikutusta kuntien pysäköinnin järjestämisen kannalta. Kotihoidon pysäköinti tapahtuisi osin samassa tilassa jakelupysäköinnin ja -pysäyttämisen kanssa, mikä voisi vaikuttaa jakelupysäköintiä haittaavasti. Jakelupysäköinnin ja -pysäyttämisen on todettu jossain määrin haittaavan ja jopa vaarantavan jalankulkua ja pyöräilyä (HE 180/2017 vp), kotihoidon pysäköinti samassa katutilassa vaikuttaisi tilannetta edelleen heikentävästi. Myös tästä seuraa, että kuntien olisi esitettävästä lainsäädännöstä huolimatta tarpeellista kehittää kotihoidon pysäköintimahdollisuuksia muullakin tavalla.

Pysäköintikielto-liikennemerkkin vaikutusalueella tapahtuva kotihoidon pysäköinti haittaisi ja voisi vaarantaa muuta liikennettä. Uuden tieliikennelain 37 §:n 1 momentin mukaan kotihoidon ajoneuvoa ei kuitenkaan saa missään olosuhteissa pysäyttää eikä pysäköidä siten, että se vaarantaa turvallisuutta tai haittaa muuta liikennettä.

On mahdollista, että kotihoidon pysäköintitunnusta käytettäisiin lain vastaisesti myös muihin tarkoituksiin kuin kotihoidon tehtävien suorittamista varten. Väärinkäytön osoittaminen olisi pysäköinninvalvonnalle hankalaa. Sama tilanne on tällä hetkellä liikkumisteisen pysäköintitunnuksen käytön valvonnassa. Jos tunnusta käytettäisiin väärin, sen voimassaolo olisi uuden sääntelyn myötä mahdollista peruuttaa. Väärinkäyttö olisi myös pysäköintivirhe, josta olisi mahdollista määrätä pysäköinninvalvonnasta annetun lain (727/2011) mukainen pysäköintivirhemaksu. Liikenneturvallisuutta vaarantava pysäköinti voi täyttää rikoslain 23 luvun 1 tai 2 §:ssä säädetyn liikenneturvallisuuden vaarantamisrikoksen tunnusmerkistön.

6. Lausuntopalaute

XXXX

7. Säännöskohtaiset perustelut

Tieliikennelaki (729/2018)

39 a §. *Kotihoidon pysäköintitunnus.* Uudessa pykälässä säädettäisiin kotihoidon pysäköintitunnuksesta ja sen käytöstä. Tunnus mahdollistaisi kotihoidon työntekijöiden pysäköinnin tieliikennelain 39 §:ssä säädetyllä tavalla liikennemerkillä osoitetusta kiellosta tai rajoituksesta huolimatta. Lain 39 §:ssä säädetään liikkumisesteisen pysäköintitunnuksesta ja sen mahdollistamista erityisistä pysäköintimahdollisuuksista. Näin ollen liikkumisesteisen ja kotihoidon pysäköintitunnuksella saisi pysäköidä samoin ehdoin.

Kotihoidon pysäköintitunnuksen käyttö rajautuu kunnan katutilaan, jossa on merkittävin tarve kotihoidon erityiselle pysäköintijärjestelylle. Tunnus myönnettäisiin kuntakohtaisesti ja sen myöntämisestä säädettäisiin 190 a §:ssä. Pysäköintitunnusta saisi käyttää 2 momentissa todetulla tavalla vain kotihoidon työntehtävien suorittamista varten ja pysäköintitunnuksessa mainitussa ajoneuvossa.

Pysäköintitunnus ei oikeuttaisi pysäköimään liikennemerkillä osoitettua kieltoa tai rajoitusta vastaan maastossa, maantiellä tai yksityistiellä. Myöskään asuinkiinteistön pihassa pysäköinti ei olisi sallittua pysäköintitunnusta käyttäen, koska piha-alueet eivät ole tieliikennelain 1 §:n soveltamisalaa. Pihoissa tapahtuvaa pysäköinnistä säädetään maastoliikennelain 4 §:ssä, jonka mukaan maastossa ei saa pysäköidä ilman maan omistajan tai haltijan lupaa.

43 §. *Pihakadulla ajaminen ja pysäköinti.* Pykälän 2 momenttiin lisättäisiin, että myös kotihoidon pysäköintiluvalla varustetun ajoneuvon saisi pysäköidä pihakadulla muuallekin kuin merkitylle pysäköintipaikalle, jos siitä ei aiheudu huomattavaa haittaa pihakadun liikenteelle eikä muulle käytämiselle. Tämä parantaisi kotihoidon pysäköintimahdollisuuksia pihakadulla.

190 a §. *Kotihoidon pysäköintitunnuksen myöntäminen.* Pykälä olisi uusi. Siinä säädettäisiin kotihoidon pysäköintitunnuksen myöntämisestä. Tunnuksen käytöstä esitetään säädettäväksi 39 a §:ssä. Pysäköintitunnuksen myöntämiseen sovellettaisiin hallintolakia (434/2003).

Pysäköintitunnus voitaisiin myöntää sosiaalihuoltolain 20 §:ssä tarkoitetun kotipalvelun työntekijälle tai terveydenhuoltolain 25 §:ssä tarkoitetun kotisairaanhoidon työntekijälle työtehtävien suorittamista varten. Se voitaisiin myöntää myös kotihoidon palveluja tuottavalla yritykselle, yhdistykselle tai julkisyhteisölle. Näiden olisi hakemuksessaan nimettävä tunnuksenhaltija, jonka olisi oltava yrityksen, yhdistyksen tai julkisyhteisön palveluksessa oleva luonnollinen henkilö. Tunnus voitaisiin siten myöntää yrityksen lisäksi esimerkiksi kotihoitopalveluita tuottavalle järjestölle tai toiselle kunnalle.

Sosiaalihuoltolain 1 §:n ja terveydenhuoltolain 1 §:n mukaan lakeja sovelletaan kunnalliseen sosiaalihuoltoon ja kunnan järjestämisvastuuseen kuuluvan terveydenhuollon toteuttamiseen. Kotihoidon pysäköintitunnus myönnettäisiin kunnallisen sosiaalihuollon ja kunnan vastuulla olevan terveydenhuollon palvelujen toteuttamisen tukemiseen. Toisin sanoen tunnusta ei myönnettäisi sellaisten sosiaalihuollon tai terveydenhuollon palvelujen tuottamista varten, joka ei ole kunnan järjestämisvastuun piirissä.

Kunnalle osoitetussa hakemuksessa tulisi ilmoittaa ne ajoneuvot, joissa tunnusta käytetään. Pysäköintitunnusta saisi käyttää vain nimetyissä ajoneuvoissa. Tällä olisi tunnuksen väärinkäyttöä estävää vaikutusta. Yhteen tunnukseen merkittäisiin enintään kolme ajoneuvoa pysäköinninvalvonnan helpottamiseksi.

Pysäköintitunnuksen myöntäminen vain kunnallisia palveluita varten on tarkoituksenmukaista. Kunta hallinnoi katutilansa käyttöä ja se käyttäisi tunnusten myöntämisessä sille kuuluvaa harkintavaltaa. Kunta on myös merkittävin kotihoidon palvelujen tuottaja. Pykälään sisältyvä harkintavalta olisi perusteltua kunnallisen itsehallinnon kannalta.

Kunta voisi perua pysäköintitunnuksen, jos tunnusta käytetään lain vastaisesti esimerkiksi muussa tarkoituksessa kuin kotihoidossa tai tunnus luovutettaisiin sellaisen henkilön käytettäväksi, joka ei olisi oikeutettu tunnuksen käyttämiseen. Tunnuksenhaltijan tehtävänä on valvoa pysäköintitunnuksen asianmukaista käyttöä yrityksessä, yhdistyksessä tai julkisyhteisössä. Tunnus voitaisiin myös peruuttaa, jos tunnuksen myöntämisen edellytykset eivät enää täyty tai työntekijä tai yritys, yhdistys tai julkisyhteisö pyytävät sen peruuttamista.

Jos tunnuksen myöntämisen jälkeen on tapahtunut muutoksia tunnuksen myöntämisen edellytyksissä, tulee siitä ilmoittaa kunnalle. Tällainen muutos olisi esimerkiksi kotihoidossa käytettävän ajoneuvon muutos tai tunnuksenhaltijan muutos yrityksessä.

8. Voimaantulo

Esitettävän lain on tarkoitus tulla voimaan 1.6.2020.

9. Toimeenpano ja seuranta

Eduskunta on vastauksessaan (EV 65/2018 vp) hallituksen esityksestä uudeksi tieliikennelainsäädännöksi lausunut, että uuden tieliikennelain uudistuksista tiedotetaan tiellä liikkujiä tehokkaasti ja kattavasti, ja että lain vaikutuksia seurataan ja arvioidaan erityisesti liikenteen turvallisuuden ja sujuvuuden osalta.

Liikenne- ja viestintäministeriö seuraa eduskunnan edellyttämällä tavalla lain vaikutuksia sen tultua voimaan.

10. Suhde muihin esityksiin

Samanaikaisesti tämän esityksen kanssa valmistellaan toista hallituksen esitystä uuden tieliikennelain muuttamisesta. Toista esitystä valmistellaan, koska uuden tieliikennelain hyväksymisen jälkeen on tapahtunut sekä kansallisesta että EU-lainsäädännöstä johtuvia muutoksia, jotka edellyttävät uuden tieliikennelain muuttamista ennen sen tuloa voimaan 1.6.2020. Toisen esityksellä myös korjattaisiin uutteen tieliikennelakiin jääneitä teknisluonteisia virheitä ja parannettaisiin joiltain osin lain rakennetta.

11. Suhde perustuslakiin ja säätämisyjärjestys

Hallituksen näkemyksen mukaan lakiehdotus voitaisiin käsitellä tavallisessa lainsäätämisyjärjestyksessä.

Eduskunnan hyväksyttäväksi annetaan seuraava laki:

LAKIESITYS

Laki tieliikennelain muuttamisesta

Voimassa oleva säännös	Uusi tai muutettava säännös
	<p>39 a § (uusi) <i>Kotihoidon pysäköintitunnus</i></p> <p><i>Jos ajoneuvossa on kotihoidon pysäköintitunnus, ajoneuvon saa pysäköidä 39 §:ssä säädettyllä tavalla kadulla tai muulla kunnan hallinnoimalla tiellä liikennemerkillä osoitetusta kiellosta tai rajoituksesta huolimatta.</i></p> <p><i>Pysäköintitunnusta saa käyttää pysäköintiin vain kotihoidon työtehtävien suorittamista varten. Kotihoidon pysäköintiin saa käyttää vain pysäköintitunnuksessa mainittua ajoneuvoa.</i></p>
<p>43 § (2 mom) <i>Pihakadulla ajaminen ja pysäköinti</i></p> <p>---</p> <p>Pysäköinti pihakadulla on sallittu vain merkityllä pysäköintipaikalla. Polkupyörän, mopon tai liikkumisesteisen pysäköintitunnuksella varustetun ajoneuvon saa kuitenkin pysäköidä pihakadulla muuallekin, jos siitä ei aiheudu huomattavaa haittaa pihakadun liikenteelle eikä muulle käyttämiselle.</p> <p>---</p>	<p>43 § (muutetaan 2 mom) <i>Pihakadulla ajaminen ja pysäköinti</i></p> <p>---</p> <p>Pysäköinti pihakadulla on sallittu vain merkityllä pysäköintipaikalla. Polkupyörän, mopon, liikkumisesteisen pysäköintitunnuksella tai kotihoidon pysäköintitunnuksella varustetun ajoneuvon saa kuitenkin pysäköidä pihakadulla muuallekin, jos siitä ei aiheudu huomattavaa haittaa pihakadun liikenteelle eikä muulle käyttämiselle.</p> <p>---</p>
	<p>190 a § (uusi) <i>Kotihoidon pysäköintitunnuksen myöntäminen</i></p> <p><i>Kunta voi myöntää kotihoidon pysäköintitunnuksen enintään viideksi vuodeksi työtehtävien suorittamista varten:</i></p> <p><i>1) sosiaalihuoltolain (1301/2014) 20 §:ssä tarkoitetun kotipalvelun työntekijälle;</i></p> <p><i>2) terveydenhuoltolain (1326/2010) 25 §:ssä tarkoitetun kotisairaanhoidon työntekijälle;</i></p> <p><i>3) kotihoitoa tarjoavalle yritykselle, yhdistykselle tai julkisyhteisölle.</i></p> <p><i>Edellä 1 momentin 1 ja 2 kohdassa tarkoitetun työntekijän ja 3 kohdassa tarkoitetun yrityksen,</i></p>

	<p><i>yhdistyksen tai julkisyhteisön on kunnalle osoittamassaan hakemuksessa ilmoitettava enintään kolme ajoneuvoa, joissa pysäköintitunnusta käytetään kotihoidon pysäköintiin. Yrityksen, yhdistyksen tai julkisyhteisön on myös ilmoitettava tunnuksenhaltija, jonka on oltava hakijan palveluksessa oleva luonnollinen henkilö.</i></p> <p><i>Edellä 1 momentin 1 ja 2 kohdassa tarkoitetun työntekijän ja 3 kohdassa tarkoitetun yrityksen, yhdistyksen tai julkisyhteisön on viipymättä ilmoitettava kunnalle tunnuksen myöntämisen edellytyksissä tapahtuneista muutoksista.</i></p> <p><i>Kunta voi peruuttaa pysäköintitunnuksen voimassaolon, jos:</i></p> <ol style="list-style-type: none"> <i>1) tunnuksen myöntämisen edellytykset eivät enää täyty;</i> <i>2) 1 momentin 1 ja 2 kohdassa tarkoitettu työntekijä tai 3 kohdassa tarkoitettu yritys, yhdistys tai julkisyhteisö on toistuvasti tai vakavasti käyttänyt taikka antanut käyttää tunnusta tämän lain vastaisesti, eikä huomautuksen tai varoituksen antamista voida pitää riittävänä;</i> <i>3) 1 momentin 1 tai 2 kohdassa tarkoitettu työntekijä tai 3 kohdassa tarkoitettu yritys, yhdistys tai julkisyhteisö sitä pyytää.</i>
--	--

Säädöslite

<p>Liite 3.8 Lisäkilvet</p> <p>H25 Huoltoajo sallittu</p> <p>Lisäkilvellä osoitetaan, että liikennemerkistä ilmenevän kiellon estämättä on sallittu:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1) kiinteistön, sillä olevien rakennusten, tilojen ja laitteiden huoltoon tai vartiointiin liittyvä ajo silloin, kun se on välttämätöntä; 2) jakeluliikenne sekä sellaisten tavaroiden kuljetus, joiden kantamista ei niiden painon tai muun erityisen syyn takia ole kohtuullista edellyttää; 3) sellaisen henkilön kuljetus, jonka toiminta- tai liikkumiskyky tai kyky suunnistautua on 	<p>Liite 3.8 Lisäkilvet</p> <p>H25 (muutetaan) Huoltoajo sallittu</p> <p>Lisäkilvellä osoitetaan, että liikennemerkistä ilmenevän kiellon estämättä on sallittu:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1) kiinteistön, sillä olevien rakennusten, tilojen ja laitteiden huoltoon tai vartiointiin liittyvä ajo silloin, kun se on välttämätöntä; 2) jakeluliikenne sekä sellaisten tavaroiden kuljetus, joiden kantamista ei niiden painon tai muun erityisen syyn takia ole kohtuullista edellyttää; 3) sellaisen henkilön kuljetus, jonka toiminta- tai liikkumiskyky tai kyky suunnistautua on
---	---

<p>iän, vamman tai sairauden takia taikka muusta syystä rajoittunut;</p> <p>4) lasten kuljetus, kun yhdellä henkilöllä on valvottavanaan useampi kuin yksi alle seitsemän vuoden ikäinen lapsi;</p> <p>5) asiakkaan noutaminen ja tuominen taksiliikenteessä olevalla ajoneuvolla; tai</p> <p>6) ajoneuvon kuljettaminen, kun kuljettaja on liikuntavammaisen.</p>	<p>iän, vamman tai sairauden takia taikka muusta syystä rajoittunut;</p> <p>4) lasten kuljetus, kun yhdellä henkilöllä on valvottavanaan useampi kuin yksi alle seitsemän vuoden ikäinen lapsi;</p> <p>5) asiakkaan noutaminen ja tuominen taksiliikenteessä olevalla ajoneuvolla; tai</p> <p>6) ajoneuvon kuljettaminen, kun kuljettaja on liikuntavammaisen; tai</p> <p>7) kotihoidon pysäköintitunnuksella varustetulla ajoneuvolla ajaminen.</p>
--	---